

## KOSTPRIJS EIENEN HOGER; LAGERE KOSTPRIJS VLEESKUIKENS

*Arjan Wisman*

Voor ondernemers is het belangrijk te weten wat de kostprijs is van hun hoofdproduct en hoe zij daarmee scoren ten opzichte van hun collegae. De kostprijs verschilt per bedrijf en is afhankelijk van factoren die in meer of mindere mate door de individuele ondernemers kunnen worden beïnvloed. De prijzen van producten en productiemiddelen staan nog het minst onder invloed van de individuele ondernemers en worden meestal bepaald door de vraag- en aanbodverhouding op de relevante markten. In dit artikel worden gemiddelde kostprijzen van eieren en vleeskuikens voor 2000/01 vergeleken met de kostprijzen van boekjaar 1998/99. Als basis voor de kostprijsberekeningen van consumptie-eieren zijn bedrijven gebruikt met meer dan 2.500 leghennen uit het Bedrijven-Informatienet van het LEI. Uit de Landbouwtelling van het CBS van 2000 blijkt dat deze groep bedrijven gemiddeld 26.000 hennen per bedrijf houdt. Het aantal jaarlijks aan te kopen jonge hennen (inclusief eigen opfok) is wat lager omdat de legperiode ongeveer 13 maanden beslaat. Daarbij is rekening gehouden met 8% uitval van de hennen gedurende de legperiode. De eierproductie en het voerverbruik per hen is ten opzichte van 1998/99 nauwelijks veranderd. Het prijspeil van het voer en de overige productiemiddelen is afgestemd op de periode mei 2000 tot en met april 2001.

De brutokostprijs bedraagt 10,56 gulden per 100 eieren en bestaat voor de helft uit voerkosten (tabel 1). Ook de jonge hennen (inclusief opfok op het eigen bedrijf en opfokvoer) zijn een belangrijke kostenpost, met 17,5% van de totale kosten. Daarna volgen de kosten van hokken en inventaris (13%) en van arbeid (10%). De 'overige kosten' zijn door de hogere kosten voor mestafzet relatief sterk gestegen ten opzichte van 1998/99. Mede daardoor ligt de kostprijs op een hoger niveau, maar ook het duurdere voer en de hogere huisvestingskosten dragen daaraan bij. Door een efficiëntere inzet van de arbeid zijn de arbeidskosten per geproduceerd ei gedaald, ondanks een hoger arbeidsloon per uur.

Als basis voor de kostprijsberekening van kuikensvlees zijn bedrijven gebruikt met meer dan 10.000 vleeskuikens uit het Informatienet. Bij de technische resultaten vallen vooral het lagere uitvalpercentage, het hogere aflevergewicht en de lagere voederconversie op in vergelijking met de kostprijsberekening van 1998/99. Eind jaren negentig steeg het percentage uitval van 4,5 naar 5% door circulatiestoornissen en enkele hardnekkig optredende ziekten. Het lijkt erop dat de genomen maatregelen succes hebben, waardoor de uitval weer tot normale waarden is teruggebracht. De tendens naar hogere aflevergewichten zette in de afgelopen jaren in iets mindere mate door. Het eindgewicht van 2 kg per dier is een gemiddelde van kuikens die rond de 1,6 kg gewicht worden afgeleverd en van kuikens die bij aflevering 2,3 of 2,4 kg per stuk wegen.

De gemiddelde kostprijs bedraagt in 2000 ongeveer 1.620 gulden per 1.000 kg (tabel 2) en bestaat voor 55% uit voerkosten. De kosten van eendagskuikens maken 18% van de kostprijs uit. Andere kostenposten zijn van iets minder belang. De kosten van huisvesting en arbeid zijn goed voor 8 respectievelijk 6% van de totale kostprijs. Ten opzichte van 1998/99 is de kostprijs met 3 cent per kilogram gedaald, vooral door lagere voerkosten. De lagere prijs van eendagskuikens in combinatie met het hogere eindgewicht zorgde ook voor een kostenbesparing. De post 'overige kosten' is in 2000/01 het meest toegenomen. Hieronder vallen ook de kosten voor de afzet van mest en de eventueel betaalde Minas-heffing.

*Tabel 1 Productiekosten van consumptie-eieren op batterijbedrijven*

	1998/99 (raming)	2000/01 (raming)
Aantal leghennen (stuks)	23.000	26.000
Benodigde aantal legrijpe jonge hennen per jaar (stuks)	21.000	24.000
Eierproductie (stuks per hen per jaar)	308	308
Voederverbruik (gram per hen per dag)	111	112
Voederprijs (gulden per 100 kg)	39,00	39,70
Kosten (gulden per 100 eieren)		
Arbeid	1,15	1,09
Voer	5,13	5,26
Jonge hennen	1,84	1,85
Gebouwen en inventaris	1,28	1,33
Rente levende inventaris	0,06	0,05
Overig	0,79	0,98
Totaal brutokosten	10,25	10,56
Neven-opbrengsten	0,32	0,30
Totaal nettokosten	9,93	10,26

*Tabel 2 Productiekosten van vleeskuikens*

	1998/99 (raming)	2000/01 (raming)
Aantal opgehokte kuikens (stuks)	38.000	45.000
Sterftepercentage	5,0	4,4
Levend eindgewicht (gram per dier)	1.960	2.000
Lengte mestperiode (dagen)	44	44
Aantal afleveringen per jaar	6,7	6,7
Voederverbruik (kg voer per kg afgel. gew.)	1,81	1,78
Voederprijs (gulden per 100 kg)	51,50	50,30
Kosten (gulden per 1.000 kg afgeleverd gewicht)		
Arbeid	110	98
Aankoop kuikens	313	290
Voer	932	895
Energie	51	58
Strooisel	11	8
Gezondheidszorg	41	54
Gebouwen en inventaris	129	123
Overig (incl. vangloon)	73	96
Totaal	1.660	1.622